

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

Krizden Çıkış Küresel İşler Paketi

Krizden Çıkış:

Küresel İşler Paketi

**Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 98.
Oturumu'nda onaylanmıştır.
Cenevre, 19 Haziran 2009**

ISBN 978-92-2-823747-4

Birinci Baskı 2010

ILO yayınlarında kullanılan ve Birleşmiş Milletler uygulamalarına uygun olan tasarımlar ve yer alan materyalin sunumu, hiçbir şekilde, herhangi bir ülkenin, yörenin veya bölgenin veya buralardaki yetkililerin veya ilgili sınırların hukuksal durumu hakkında Uluslararası Çalışma Ofisi'nin görüşü olarak değerlendirilemez.

Firmalara, ticari ürünlere ve süreçlere yapılan atıflar, bunların Uluslararası Çalışma Ofisi tarafından onaylandıkları anlamına gelmediği gibi, belirli bir firmadan, ticari üründen veya süreçten söz edilmemiş olması da bunların onaylanmadıkları şeklinde yorumlanamaz.

ILO yayınları belli başlı kitapçılardan, ILO'nun birçok ülkedeki yerel ofislerinden veya aşağıdaki adresten doğrudan ILO Yayınevinden edinilebilir: International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland. Yeni yayınların katalogları veya listeleri ücretsiz olarak yukarıdaki adresten veya e-posta ile şu adresten istenebilir: pubvente@ilo.org.

Web sayfamız: www.ilo.org/publns.

Uluslararası Çalışma Örgütü Ankara Ofisi tarafından Temmuz 2010'da bastırılmıştır.

ÖNSÖZ

19 Haziran 2009 tarihinde Uluslararası Çalışma Konferansı, ILO üyesi devletlerin hükümetlerinin, işçi ve işveren taraflarının delegeleriyle yaptığı toplantıda “*Krizden Çıkış: Küresel İşler Paketi*” belgesini oybirliğiyle benimsemiştir.

Bu küresel politika belgesi, uluslararası finansal ve ekonomik krizin sosyal ve istihdamla ilgili etkilerini ele almaktadır. Yatırımları, istihdamı ve sosyal korumayı merkeze almak üzere krizden üretken bir çıkışı savunmaktadır.

Küresel İşler Paktinin temel hedefi, ekonomik toparlanma ile insana yakışır iş olanakları sunulması arasındaki zaman farkını azaltmaya yönelik politikalar için üzerinde uluslararası mutabakata varılmış bir zemin sunmaktır. Burada, ulusal, bölgesel ve küresel ölçeklerde olmak üzere tüm dünyaya yönelik acil bir eylem çağrısı söz konusudur.

Dünyanın her tarafından Devlet ve Hükümet Başkanları, Başkan Yardımcıları, Çalışma Bakanları ve işçi ve işveren kuruluşlarının liderleri, 15-17 Haziran 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen Küresel İş Krizi Zirvesi sırasında Küresel İşler Pakti’na güçlü bir siyasal destek vermişlerdir. BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon da Zirve’ye gönderdiği mesajda girişimi desteklemiştir. Pakt, hükümetlerin, iş ve çalışma yaşamı temsilcilerinin – reel ekonominin aktörlerinin – küresel işsizlikte, eksik istihdamda ve kayıtdışı çalışmada meydana gelen daha

önce görülmemiş artışa karşı verdikleri canlı bir yanıttır. Sözü edilen gelişmeler, daha önce var olan ve “Adil bir Küreselleşme için Sosyal Adalet” başlıklı 2008 ILO Bildirgesi’nde ele alınan işgücü piyasası sorunlarını daha da ağırlaştırmıştır.

İstihdamın maruz kaldığı tahribat çalışan çok sayıda kadın ve erkek, aile ve topluluk için güçlük yaratmakta, yoksulluğu daha da derinleştirmektedir. Bu durum, Binyıl Kalkınma Hedefleri yolunda alınan mesafeyi tehdit etmekte, orta sınıfları zayıflatmakta, toplumsal bütünlüğün maruz kaldığı riskleri artırmakta ve karar mercilerine olan güveni aşındırmaktadır.

Ayrıca, çoğu genç kadınlar ve erkekler olmak üzere küresel işgücü piyasasına her yıl katılacak 45 milyon yeni insanla birlikte, salt işgücündeki artışla aynı hızda gidebilmek için bile bugünden 2015 yılına kadar yaklaşık 300 milyon yeni iş yaratılması gerekecektir. Geçmişteki kriz deneyimlerinden de biliyoruz ki, istihdamın kendini toparlayabilmesi ancak önemli bir zaman aralığından sonra gerçekleşebilmektedir.

Bütün bu söylenenler, ekonomi kendini toparlarken onunla birlikte istihdamı da toparlayacak daha güçlü ve hedefleri iyi belirlenmiş kararlar alınmadıkça küresel iş krizinin neden daha uzun yıllar sürebileceğini açıklamaktadır.

Küresel İşler Paketi, ülkelere dengeli ve gerçekçi bir politika önlemleri demeti önermektedir. Ülkeler, bölgesel ve çok taraflı kuruluşların desteğiyle bu önlemleri benimseyebilirler ve böylece bir yandan ekonomik, toplumsal ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamaya çalışırken diğer yandan krize karşı halen yürütmekte oldukları çabaları güçlendirebilirler.

Küresel İşler Paketi, istihdamı ve sosyal korumayı krize yönelik yanıtların merkezine yerleştiren denenmiş ve sınanmış politikaların bütünlüklü bir portföyünü sunmaktadır. Söz konusu politikalar ulusal ve yerel koşullara göre uyarlanabilir ve bugün birçok ülke bunlardan bir bölümünü halihazırda uygulamaktadır.

Pakt, aşağıdakilere yönelik önlemler ve politikalar önermektedir:

- kadınların ve erkeklerin mümkün olduğu ölçüde istihdamda tutulmaları, özellikle küçük, orta ve mikro olmak üzere işletmelerin sürekliliklerinin sağlanması;
- yeşil işler dahil olmak üzere yeni işler yaratılmasının desteklenmesi ve istihdam yoğun sektörlerle yatırım yapılması;
- istihdama daha hızlı yeniden girişlerin kolaylaştırılması ve ücret erimesi sorununun ele alınması;
- krizden etkilenen kişilerin ve ailelerin, özellikle bunlardan en güç durumda olanların ve kayıtdışı ekonomide çalışanların sosyal koruma sistemleri güçlendirilerek, gelir desteği sağlanarak, geçim yollarını ve emekli maaşlarının güvencesini sürekli kılarak korunması;
- istihdamın kendini yeniden toplama sürecinin hızlandırılması; işgücü arzı ve talebi üzerinde aynı anda harekete geçerek istihdam olanaklarının genişletilmesi ve
- işgücünün bugün için ve gelecekte gerekli becerilerle donatılması.

Küresel İşler Paketi İnsana Yakışır İş Gündemi'ni temel almaktadır ve çalışma yaşamında temel ilkelere ve haklara saygı gösterilmesinin, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının, fikirlerin, katılımın ve sosyal diyalogun özendirilmesinin de krizden çıkış ve gelişme açısından kritik önemde olduğunu vurgulamaktadır.

Bütünlüklü ve eşgüdümlü biçimde benimsenmesi halinde bu politikalar toplumsal gerilimleri azaltabilir, ekonomik daralmanın insanlar üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletebilir, toplam talebi uyarabilir, hem rekabetçi piyasa ekonomilerini hem de daha kapsayıcı bir büyüme sürecini pekiştirebilir.

Özetle, Küresel İşler Paktı hem insanların gündemine hem de reel ekonominin ihtiyaçlarına yanıt vermektedir.

Daha önemlisi, Pakt tüm dünyada işler ve sürdürülebilir işletmeler üzerindeki olumlu etkinin azamiye çıkartılması için eşgüdümlü küresel bir politika girişimi çağrısında bulunmaktadır. Gelişmekte olan ülkelere, özellikle en az gelişmiş durumda olanlara ve krize yanıt verme açısından sınırlı mali olanaklara ve politika alanına sahip olanlara özel dikkat gösterilmektedir.

Pakt, donör ülkelere ve çok taraflı kuruluşlara tavsiyelerinin ve politika seçeneklerinin yaşama geçirilmesi için mevcut kriz kaynakları dahil olmak üzere fon sağlama konusunu düşünme çağrısında bulunmaktadır. Pakt, Birleşmiş Milletler, Bretton Woods kuruluşları, bölgesel kuruluşlar ve kalkınma bankaları dahil olmak üzere ilgili uluslararası kuruluşların politikalarını daha sıkı ve etkili bir eşgüdüme kavuşturmalarına katkıda bulunabilecektir.

Bunlara ek olarak Pakt ILO'nun, Birleşmiş Milletler Üst Düzey Yöneticiler Kurulu'nun (CEB) sistem ölçeğindeki krize ortak yanıt verme girişimi çerçevesinde aldığı kararları yaşama geçirme taahhüdü ile birlikte G20 ve diğer hükümet süreçlerine katkısını yansıtmaktadır.

ILO'yu oluşturan taraflar, Küresel İşler Paktının başarısına katkıda bulunmak için birlikte çaba göstermeye kararlıdır. Buradaki başarı aynı zamanda hükümetlerin, işçi ve işveren çevrelerinin, parlamentoların, yerel yetkililerin ve sivil toplumun, ayrıca donörler ve çok taraflı kuruluşların alacakları ulusal ve uluslararası ölçeklerdeki kararlara da bağlıdır. Hep birlikte bu küresel işler krizini aşmamız ve insanların toplumdaki liderlerden beklediklerinin karşılığını vermemiz gerekmektedir.

G8 liderleri Temmuz 2009 Zirvesi'nde Küresel İşler Paktını şöyle değerlendirmişlerdir: “(Küresel İşler Paktı), krize tüm dünya ölçeğinde bir yanıt üretme ve küreselleşmenin sosyal

boyutunu geliştirme açısından yerindedir (...) ve gelişmiş, gelişmekte olan ve ön plana çıkan ülkelerle birlikte uluslararası kuruluşlar, istihdam yönelimli büyümeyi sağlamak ve toplumsal bütünlüğü geliştirmek için birlikte çalışmalıdırlar...”

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi Temmuz 2009’da üye devletleri kendi politika paketlerini belirlemede Küresel İşler Paketi’ndan tam olarak yararlanmaya özendirmiştir. Konsey ayrıca Birleşmiş Milletler’e Pakt’ın politika içeriğini ülkelerin krize yönelik girişimlerini desteklemek üzere Daimi Koordinatörlük sistemi ve ülke ekipleriyle bütünleştirmesi çağrısında bulunmuştur.

Pakt, acil toparlanmanın ötesine, geleceğe bakarken dört alanı öne çıkarmaktadır: (i) reel ekonomiye, sürdürülebilir işletmelere ve insana yakışır işlere hizmet edecek denetleyici ve düzenleyici bir finansal çerçeve; (ii) korumacılığa yönelmeyen, ancak düşük gelir düzeyindeki ülkelerin durumunu da gözeten etkili ve iyi düzenlenmiş, herkesin yararına işleyecek bir ticaret ve piyasalar düzeni; (iii) düşük karbonlu ve çevre dostu bir ekonomiye yönelme ve (iv) gelişmekte olan ülkeler dahil tüm kesimlere istihdamı ve sosyal korumayı uluslararası ölçekte desteklenen ekonomik, sosyal ve yoksulluk azaltma politikalarının merkezine yerleştirme imkânı sağlayacak bir kalkınma yolu.

Pakt ve temsil ettiği üç taraflı küresel taahhüt, ülkelere ve çok taraflı sisteme krize ortak bir vizyondan hareketle tepki verme açısından özel bir fırsat sunmaktadır. Vizyon, insanların saygınlığını gözeten, adil ve sürdürülebilir bir dünya ekonomisine ve küreselleşme sürecine katkıda bulunan üretken ve dengeli bir krizden çıkış yoludur.

Juan Somavia
Genel Müdür

Ağustos 2009

Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı,

ILO Küresel İşler Krizi Zirvesi'ne katılan Devlet Başkanlarını, Başkan Yardımcılarını, Başbakanları ve diğer tüm katılımcıları dinleyerek, Konferans Komitesinin Krize Tepkiler önerisini almış olarak,

Yönetim Kurulunun ve Uluslararası Çalışma Ofisi'nin Konferans tarafından benimsenen kararların yaşama geçirilmesinde oynadığı önemli rolü dikkate alarak,

Küreselleşmenin sosyal boyutuyla ilgili çalışmalarda bir yol olarak İnsana Yakışır İş Gündemi'ni ve Adil bir Küreselleşme için Sosyal Adalet Bildirgesi'ni göz önünde bulundurarak, iki bin on yılı Haziran ayının on dokuzuncu gününde aşağıdaki kararı almıştır.

KRİZDEN ÇIKIŞ: KÜRESEL İŞLER PAKTI

I. KRİZLE MÜCADELEDE İNSANA YAKIŞIR İŞ

1. Küresel ekonomik kriz ve ardından yaşananlar, dünyanın giderek artan işsizlik, derinleşen yoksulluk ve eşitsizlik ihtimaliyle karşı karşıya olduğu anlamına gelmektedir. İstihdam genellikle ekonomik iyileşmeden yıllar sonra düzelmektedir. Bazı ülkelerde, daha önceki istihdam düzeylerine tekrar ulaşmak güçlü bir

ekonomi yaratmaya ve kadınlar ve erkekler için insana yakışır işlerin sağlanmasına yetecek etkinlikte katkı sağlayamayacaktır.

2. İşletmeler kapanmakta, istihdam kayba uğramaktadır. Bu duruma işaret etmek herhangi kapsamlı bir yanıtın parçası olmak zorundadır.
3. Dünya daha iyiye gitmek zorundadır.
4. Kişileri korurken hakları güvence altına alan, temsil ve katılımı teşvik eden; işlerin, sürdürülebilir işletmelerin, kaliteli kamu hizmetlerinin ve kişilerin korunmasına odaklanan, ulusal ve uluslararası çabaları güçlendirmeyi amaçlayan eşgüdümlü küresel politika seçeneklerine ihtiyaç vardır.
5. Bu açılım ekonomik canlanmaya, adil küreselleşmeye, refaha ve sosyal adalete katkı sağlayacaktır.
6. Dünya krizden sonra farklı görünmelidir.
7. Yanıtımız, daha etkin şekilde işler ve işletmeler yaratan, işçilerin haklarına saygılı, cinsiyet eşitliğini teşvik eden, savunmasız insanları koruyan, kaliteli kamu hizmetlerinin temininde ülkelere yardımcı olan ve ülkelerin Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmasını sağlayan adil bir küreselleşmeye, daha yeşil bir ekonomi ve kalkınmaya katkı sağlamalıdır.
8. Hükümetler ve işçi ve işveren örgütleri Küresel İş Paktı'nın başarılı olmasına katkıda bulunmak için birlikte çalışmayı taahhüt etmişlerdir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün İnsana Yakışır İş Gündemi,

II. TOPARLANMA VE KALKINMAYI TEŞVİK EDECEK PRENSİPLER

9. Eylem, İnsana Yakışır İş Gündemi ve ILO ve üyelerinin

2008’de açıklanan Adil bir Küreselleşme için Sosyal Adalet Bildirgesi’nde buldukları taahhütler tarafından yönlendirilmelidir. Biz burada önümüzdeki dönem için bir çerçeve ve çok taraflı sistem, hükümetler, işçi ve işverenler için pratik politika önerileri içeren bir kaynak ortaya koymaktayız. Bu Pakt, sosyal gelişme ve ekonomik büyüme arasında bağlar kurarken, aşağıdaki ilkeleri de kapsamaktadır:

- (1) Sürdürülebilir işletmeler ve kaliteli kamu hizmetleri yoluyla istihdamı korumaya ve büyütme öncelikle dikkat etmek; krizden çıkış ve kalkınmaya yönelik sürdürülen uluslararası çabaların bir parçası olarak herkes için uygun sosyal koruma yaratmak. Bu tedbirler birbiriyle eşgüdümlü bir şekilde derhal uygulamaya konmalıdır;
- (2) Risk altındaki gençler, düşük gelirliler, düşük becerililer, kayıtdışı sektörlerdeki ve göçmen işçiler de dahil olmak üzere krizden ağır şekilde etkilenen savunmasız kadın ve erkeklere verilen desteği arttırmak;
- (3) İstihdamda kalmayı, bir işten diğerine geçişi sağlamayı ve işi olmayanların işgücü piyasasına girişlerini destekleyici tedbirlere odaklanmak;
- (4) Etkili kamu istihdam hizmetlerini ve diğer işgücü piyasası kurumlarını oluşturmak veya bunları güçlendirmek;
- (5) Krizden çıkışa hazırlamak amacıyla becerileri geliştirmeye, kaliteli eğitim ve öğrenime eşit erişim imkanlarını arttırmak;
- (6) Korumacı çözümlerden, deflasyonist ücret sarmallarının zararlı sonuçlarından ve kötüleşen çalışma koşullarından kaçınmak;
- (7) Temel çalışma standartlarını ve hem ekonomik alanda hem istihdamda krizden çıkışı destekleyen ve cinsiyet eşitsizliği azaltan diğer uluslararası standartları teşvik etmek;
- (8) Reel ekonominin ihtiyaçlarına cevap verilmesi konusunda

krizle mücadelenin etkisini azami düzeye getirmek için işverenler ve işçiler arasında toplu pazarlık gibi yapıcı sosyal diyalog süreçlerini işletmek;

- (9) Kısa vadeli tedbirlerin, ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlikle uyumlu olmasını sağlamak;
- (10) Devlet ve özel sektör arasında sinerji sağlamak;, işletme geliştirmeyi, sürdürülebilir işletmeleri ve sektörler arası istihdam yaratılmasını teşvik eden bir yasal ve düzenleyici ortam da dahil olmak üzere piyasa ekonomilerini etkin ve etkili bir şekilde düzenlemek;
- (11) ILO'nun diğer uluslararası kuruluşlar, uluslararası finansal kurumlar ve kalkınmış ülkelerle birlikte çalışarak politikaların uyumunu güçlendirmesi, kalkınma yardımlarını derinleştirmesi, krizle mücadelede kısıtlı mali ve politika alanı olan en az kalkınmış, kalkınmakta olan ve geçiş ülkelerine destek vermek.

III. İNSANA YAKIŞIR İŞ TEPKİSİ

10. Yukarıdaki ilkeler, her ülkenin kendi durum ve önceliklerine göre bir politika paketi oluşturması için genel bir çerçeve ortaya koymuştur. Onlar da eşit şekilde çok taraflı kuruluşları bilgilendirmeli ve eylemlerini desteklemelidir. Aşağıda bazı belirli politika seçeneklerine yer verilmiştir.

İSTİHDAM YARATILMASINA HIZ VERİLMESİ, İŞLERDE İYİLEŞME

VE İŞLETMELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KILINMASI

11. Geriye çevrilmesi zor olan uzun süreli işsizlik ve artan kayıtdışılık riskini sınırlamak için iş yaratılmasını desteklememiz ve bireylerin işe girmelerine yardım

etmemiz gereklidir. Bunu başarmak için, krizle mücadelenin kalbine tam ve üretken istihdam ve insana yakışır iş koymayı onaylıyoruz. Bu mücadele aşağıdaki unsurlardan oluşabilir:

- (1) Talebi arttırmak ve makroekonomik canlandırma paketleri yoluyla ücret düzeylerini sürdürmeye yardımcı olma;
- (2) İş arayanlara aşağıdaki yollarla yardım etmek:
 - (i) Etkin ve doğru hedeflenmiş aktif işgücü piyasası politikalarını uygulamaya koymak;
 - (ii) İş arayanların yeterli desteği almaları amacıyla kamu istihdam hizmetlerinin yeterliliğini ve bu hizmetlere sağlanan kaynakları arttırmak, özel istihdam bürolarının olduğu yerlerde kaliteli hizmetler sunmak ve hakların gözetimini temin etmek;
 - (iii) Ücretliler ve kendi hesabına çalışanlar için mesleki eğitim ve girişimcilik becerileri programlarını uygulamaya koymak;
- (3) Özellikle işini kaybedenler, kaybetme riski altında olanlar ve savunmasız gruplar için mesleki becerileri geliştirmek, güncellemek ve istihdam edilebilirliği arttırmak için yeni beceriler kazandırmaya yatırım yapmak;
- (4) Sosyal diyalog ve toplu pazarlık yoluyla uygulamaya konacak iyi tasarlanmış programlar ile iş kayıplarını sınırlamak ya da önlemek ve işletmelerin işgücünü ellerine tutabilmelerine destek olmak. Bunlar arasında iş paylaşımı ve kısmi işsizlik ödemeleri yer alabilir;
- (5) Hedef odaklı girişimlerin çarpan etkisi göz önünde bulundurulacak şekilde ekonominin çeşitli sektörlerinde iş yaratılmasını desteklemek;
- (6) Orta ve küçük ölçekli işletmelerin ve mikro-işletmelerin

istihdam yaratmadaki önemini kabul etmek ve dolayısıyla bunların gelişimine uygun ortam yaratacak uygun kredilere ulaşım tedbirlerini teşvik etmek;

- (7) Kooperatiflerin küçük işletmelerden büyük çok uluslu işletmelere kadar toplumlarımızda işler yarattığını kabul ederek, kooperatiflerin ihtiyaçlarına göre destek sağlamak;
- (8) Çok iyi hedeflenmiş ve kayıtdışı ekonomiyi kapsayan, geçici istihdam, acil kamu hizmet programları ve diğer doğrudan iş yaratma programları için kamu istihdam garanti programlarını kullanmak;
- (9) Sürdürülebilir işletme yaratımı ve gelişimi yoluyla istihdamı destekleyici bir düzenleyici ortam sağlamak;
- (10) Sürdürülebilir ekonomik etkinliği canlandırmak ve istihdam yaratmak için önemli bir araç olan altyapı, araştırma ve geliştirme, kamu hizmetleri, “yeşil” mal ve hizmet üretimi alanlarında yatırımları arttırmak.

SOSYAL KORUMA SİSTEMLERİ KURULMASI VE İNSANLARIN KORUNMASI

12. Sürdürülebilir sosyal koruma sistemleri savunmasız kişilerin daha çok yoksulluk içine girmelerini önlemeye yardımcı olabilir, sosyal zorluklara hitap edebilir ve aynı zamanda ekonominin istikrara kavuşmasına yardımcı olurken istihdam edilebilirliği sürdürebilir ve teşvik edebilir. Kalkınmakta olan ülkelerde sosyal koruma sistemleri yoksulluğun azaltılmasına destek olurken ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkıda bulunabilir. Bir kriz durumunda, en savunmasız kişilere yardımcı olacak kısa vadeli tedbirler uygun olabilir.

- (1) Ülkeler, uygun oldukça, aşağıdakilere dikkat etmelidir:
 - (i) Yoksulların en acil ihtiyaçlarını gidermek ve yoksulluğu

- ortadan kaldırmak amacıyla nakit transferi programlarını devreye koymak;
- (ii) Herkes için uygun bir sosyal koruma sistemi oluşturmak. Bir temel sosyal koruma zemini kurmak amacıyla sağlık hizmetlerine erişim, yaşlılar ve engelliler için gelir güvencesi, işsiz ve çalışan yoksullara yönelik kamu istihdam garanti programları ile birlikte çocuk yardımı ve gelir güvencesi imkanları sunmak;
- (iii) İşsizlik yardımlarının süresini ve kapsamını genişletmek (ulusal işgücü piyasasının gerçeklerini dikkate alan uygun istihdam teşvikleri ile birlikte);
- (iv) Uzun süreli işsizlerin becerilerini geliştirerek işgücü piyasasıyla bağlantıda kalmalarını sağlamak;
- (v) Emeklilik ya da sağlık fonlarının artık uygun şekilde finanse edilmediği ülkelerde asgari yardım garantisi sunmak yoluyla işçilerin uygun korumaya sahip olmalarını sağlamak ve gelecek programların tasarlanmasında işçilerin birikimlerinin nasıl daha iyi korunabileceğini göz önünde tutmak;
- (vi) Geçici ve düzenli olmayan işlere sahip olan işçilere yeterli teminat sağlamak.
- (2) Tüm ülkeler gelir desteği, beceri geliştirme ve eşitlik ve ayrımcılık yapmama haklarını uygulatma gibi çeşitli yollarla krizden en kötü şekilde etkilenen savunmasız gruplara yardım etmelidir.
- (3) Deflasyonist ücret spirallerini önlemek için aşağıdaki seçenekler yol gösterebilir :
- sosyal diyalog
 - toplu pazarlık
 - kanunla ya da müzakere yoluyla belirlenmiş asgari ücretler

Asgari ücretler düzenli olarak gözden geçirilmeli ve uyumlaştırılmalıdır.

Hükümetler, işveren ve tedarikçi olarak pazarlıkla belirlenen ücret hadlerine uymalı ve uygulamalıdır.

Cinsiyetler arası ücret farklılıklarını azaltmak bu çabaların bir parçası olmalıdır.

- 13.** Güçlü ve verimli şekilde işleyen sosyal koruma sistemlerine sahip olan ülkeler, ekonomilerini istikrara kavuşturma ve krizin sosyal etkilerine müdahale etme açısından değerli bir mekanizmaya sahiptir. Bu ülkelerin mevcut sosyal koruma sistemlerini pekiştirmeleri gerekebilir. Diğer ülkeler için öncelik, daha güçlü ve etkin sistemler için temel oluştururken acil ihtiyaçlara cevap vermektir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA STANDARTLARINA BAĞLILIĞI GÜÇLENDİRME

- 14.** Uluslararası çalışma standartları işyerindeki haklar için bir temel oluşturur, bu hakların uygulanmasını destekler ve özellikle kriz dönemlerinde fayda sağlayan bir sosyal diyalog kültürü oluşturulmasına katkıda bulunur. Çalışma şartlarında aşağı doğru bir gidişi önlemek ve krizden çıkışı sağlamak amacıyla aşağıdakilerin dikkate alınması önemlidir :
- (1) İşyerinde temel prensiplere ve haklara saygı gösterilmesi hem insan onuru hem de krizden çıkış ve büyüme açısından kritik nitelikte olup, aşağıdaki süreçleri olumlu etkiler :
- (i) Zorla çalıştırmanın, çocuk işçiliğinin ve işyerinde ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına ve önlenmesine dönük çabalar ;
- (ii) Hem kayıtlı hem de kayıtdışı ekonomilerde, artan sosyal

gerilim zamanlarında üretken sosyal diyalogu sağlayıcı mekanizmalar olarak sendika özgürlüğü ve örgütlenme hakkı ve toplu sözleşme haklarının etkin şekilde tanınması.

- (2) Temel çalışma sözleşmelerine ilaveten bazı uluslararası Sözleşme ve Tavsiye Kararları konuyla yakından ilgilidir. Bunlar arasından ILO'nun istihdam politikası, ücretler, sosyal güvenlik, istihdam ilişkisi, istihdamın feshi, işgücünün idaresi ve denetimi, göçmen işçiler, kamu sözleşmelerinde işgücü koşulları, iş sağlığı ve güvenliği, çalışma saatleri ve sosyal diyalog mekanizmaları gibi alanlarda enstrümanları vardır.
- (3) ILO'nun Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika ile İlgili İlkeler Üçlü Bildirgesi, krize sosyal sorumluluk çerçevesinde cevap vermek isteyen tedarik zincirindekiler de dahil olmak üzere tüm işletmeler için önemli ve yararlı bir araçtır.

SOSYAL DİYALOG: TOPLU PAZARLIK, ÖNCELİKLERİN BELİRLENMESİ, HAREKETE GEÇİLMESİ

15. Özellikle sosyal gerilimin arttığı zamanlarda, uygun tüm düzeylerde, toplu pazarlık da dahil olmak üzere, sosyal diyalog mekanizmalarını önemsemek ve daha çok kullanmak hayati önem arz etmektedir.
16. Sosyal diyalog, ulusal önceliklere uygun politikaların tasarlanmasında eşsiz bir mekanizmadır. Hatta işveren ve işçilerin hükümetlerle birlikte krizden çıkış için gereken ortak eylemlere girmeleri için bağlılık oluşturulması ve sürdürülebilir düzelme sağlanması için çok değerlidir. Başarılı bir şekilde sonuçlandırıldığında, ulaşılan sonuçlara olan güveni canlandırır.
17. İş idaresi ve iş denetimi kapasitelerinin güçlendirilmesi işçilerin korunması, sosyal güvenlik, işgücü piyasası politikaları ve sosyal diyalog alanlarında kapsayıcı

eylem oluşturma adına önemli bir ögedir.

**SONRAKİ ADIM: ADİL VE
SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR KÜRESELLEŐMEYİ
ŐEKİLLENDİRMEK**

- 18.** Yukarıdaki gündem küreselleşmenin diğer boyutlarıyla etkileőim halindedir ve politika yönetimi ve uluslararası koordinasyon gerektirir. ILO, Birleşmiş Milletler ve diğer ilgili uluslararası örgütler ile tam iőbirliđi yapmalıdır.
- 19.** ILO, atılan adımları ve gelecekte atılması gereken adımları değerlendirmek için diğer ilgili örgütlerle birlikte çalışma amacını kapsayan, G-20'nin ILO'ya yönelik davetini memnuniyetle karőılamıőtır.
- 20.** ILO'nun, krizin hafifletilmesi için elveriőli uluslararası ortamın yaratılmasına yardımcı olabilecek Birleşmiş Milletler Üst Düzey Yöneticiler Kurulu (CEB) içindeki rolüne olan desteğimizi teyit ediyoruz. ILO'yu, bu bağlamda etkili ve birbiriyle uyumlu sosyal ve ekonomik politikalar uygulanmasını sağlamasında kolaylaőtırıcı rolü oynamaya teşvik ediyoruz.
- 21.** İőbirliđi özellikle aşağıdaki konularda önemlidir:
 - (1) Finansal sektör için, reel ekonomiye hizmet edebilmesi, sürdürülebilir işletmeler ve insana yakışır işleri teşvik etmesi ve insanların birikimlerini ve emekliliklerini daha iyi koruyabilmesi amacıyla daha güçlü ve küresel olarak daha ahenkli bir denetim ve düzenleyici çerçeve oluşturması;
 - (2) Verimli ve iyi düzenlenmiş ticaret ve pazarların teőviki ve tüm ölkelerce korumacılığın bertaraf edilmesi. Ulusal ve yabancı pazarlara engellerin kaldırılmasında ölkelerin deđiőken kalkınmıőlık düzeylerinin hesaba katılması;

- (3) Kaybedilen istihdamın geri kazanılmasını, sosyal farklılıkların azaltılmasını hızlandıracak ve kalkınma hedeflerini destekleyerek bu süreçte insana yakışır işlerin gerçekleşmesini sağlayacak düşük karbonlu, çevreyle dost bir ekonomiye geçiş yapılması.

22. Özellikle en az kalkınmışlar olmak üzere, pek çok kalkınmakta olan ülke için küresel daralma yapısal işsizlik, eksik istihdam ve yoksulluk artışına neden olmaktadır.

Aşağıdaki ihtiyaçları dikkate alıyoruz :

- (1) İnsana yakışır iş ve en az kalkınmış ülkelerde kalkınmayı gerçekleştirmek için sistematik, kaynakları iyi düzenlenmiş, çok boyutlu programlarla insana yakışır iş fırsatları yaratımına daha çok öncelik tanınmalıdır;
- (2) İstihdam artışını teşvik etmeli ve sürdürülebilir işletmelerin geliştirilmesi ve özendirilmesi yoluyla yeni insana yakışır iş fırsatları yaratmalıyız;
- (3) Özellikle işsiz gençler için mesleki eğitim ve girişimcilik becerilerinin gelişimini temin etmeliyiz;
- (4) Kayıtlı istihdama geçişi başarmak için kayıtdışılık konusuna eğilmeliyiz;
- (5) Kalkınmakta olan ülkelerde tarımın değerini ve kırsal altyapı, sanayi ve istihdama olan ihtiyacı farketmeliyiz;
- (6) Hem iç hem dış talebi harekete geçirme konusunda katma değeri yüksek olan üretim ve hizmetler için kapasite oluşturmak yoluyla ekonomik çeşitliliği arttırmalıyız;
- (7) Uluslararası finansal kuruluşlar da dahil olmak üzere uluslararası topluluğu, mali ve politik kısıtlarla yüz yüze olan ülkelerde uygulanacak tedbirlere kaynak sağlamaya teşvik etmeliyiz;

- (8) Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmada aksaklıkları önlemek için verilen artan yardım taahhütlerini tutmalıyız;
- (9) Uluslararası topluluğu, bütçe desteği dahil olmak üzere, ulusal düzeyde temel bir sosyal koruma zemini oluşturmak amacıyla kalkınma yardımları sunmaya teşvik etmeliyiz.

23. Hükümetler, asgari ücret gibi yoksulluğu ve eşitsizlikleri azaltacak, talebi artıracak ve ekonomik dengeye katkıda bulunacak seçenekleri göz önünde bulundurmalıdırlar. ILO'nun Asgari Ücret Tespit Sözleşmesi, 1970 (No.131) bu bağlamda yol gösterici olabilir.
24. Mevcut kriz, yeni cinsiyet eşitliği politikaları geliştirilmesi konusunda bir fırsat olarak görülmelidir. Tedbir paketlerinin kadınlar ve erkekler üzerindeki etkileri hesaba katılmalıdır. Tedbir paketlerinin gerek tasarımları gerekse başarılarının değerlendirilmesi üzerine yapılan tartışmalarda, kadınların erkeklerle eşit düzeyde hakkı olmalıdır.
25. Küresel İşler Paketi'nin sunduğu tavsiyeler ve politika seçeneklerini hayata geçirmek finansman gerektirmektedir. Gereken tepkiyi ve iyileştirme politikalarını uygulamada yeterli mali alanı olmayan kalkınmakta olan ülkeler özel desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Donör ülkeler ve çok taraflı kuruluşlar, mevcut kriz kaynaklarına ilaveten, bu tavsiye ve politika seçeneklerinin uygulanmasında fon sağlamaya davet edilmektedir.

IV. ILO EYLEMİ

26. ILO, krizle mücadele ve ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvikte önemli alanlarda yetkiyi üzerine

almaktadır. Bu bağlamda, ILO'nun araştırma ve ekonomik ve sosyal veri değerlendirmesi bakımından kapasitesi önemlidir. Uzmanlığı, hükümetler, sosyal ortaklar ve çok taraflı sistemle yürüteceği çalışmaların merkezinde yer almalıdır. ILO'nun alanı aşağıdakileri kapsar ama bunlarla sınırlı değildir :

- istihdam yaratma
- sosyal koruma tasarımı ve finansman modelleri
- aktif işgücü piyasası programları
- asgari ücret tespit mekanizmaları
- işgücü piyasası kuruluşları
- iş idaresi ve iş denetimi
- insana yakışır iş programları
- işletme yaratma ve geliştirme
- uluslararası çalışma standartları-uygulama ve izleme
- sosyal diyalog
- veri toplama
- işgücü piyasasında cinsiyet eşitliği
- HIV/AIDS üzerine işyeri programları
- işgücü göçü

27. Aşağıdaki faaliyetler yukarıda çerçevesi çizilen pratik işleri güçlendirebilir:

- Bilgi içeren politika kararlarına temel oluşturması için, ücret eğilimleri dahil olmak üzere, ülkelerin işgücü piyasası bilgileri üretme ve kullanma kapasitelerinin artırılması ve ülkelere ilerlemelerini karşılaştırabilmeleri için tutarlı verilerin toplanmasına ve değerlendirilmesine yardımcı olmak;
- Ülkelerin krize yanıtları ve canlandırma paketleri hakkında bilgi toplamak ve paylaşmak;

- Diğer ilgili kuruluşlarla birlikte çalışarak, atılan adımları ve gelecekte atılması gerekenleri değerlendirmek;
- Bölgesel kalkınma bankaları ve diğer finansal kuruluşlarla olan ortaklıkları güçlendirmek;
- Ülke düzeyinde tanı koyma ve politik tavsiye kapasitesini güçlendirmek;
- İnsana Yakışır İş Ülke Programları'nda krize tepkileri öncelikli hale getirmek.

28. Küresel İşler Paketi'ni kullanmak için destek isteyen üyelerine ILO, gereken beşeri ve finansal kaynağı ayıracak ve diğer uluslararası kuruluşlarla birlikte çalışacaktır. Bunu yaparken ILO'ya, 2008 Adil bir Küreselleşme için Sosyal Adalet ILO Bildirgesi ve onu takip eden karar yol gösterecektir.

ILO'nun krize karşı yanıtları konusunda arka plan bilgisi için bakınız:

Statement by the Director-General of the International Labour Office to the International Monetary and Finance Committee and Development Committee (Washington, DC, 20–21 October 2007)
www.ilo.org/public/english/bureau/dgo/speeches/somavia/2007/imfcdc.pdf

Statement by the Director-General to the International Monetary and Finance Committee and Development Committee (Washington, DC, 12–13 April 2008)
www.ilo.org/public/english/bureau/dgo/speeches/somavia/2008/ifi.pdf

Statement by the Director-General to the International Monetary and Finance Committee and Development Committee (Washington, DC, 10–11 October 2008)
www.ilo.org/public/english/bureau/dgo/speeches/somavia/2008/imfc.pdf

Shaping a fair globalization: Perspectives and prospects for the Decent Work Agenda, Documents submitted to the Governing Body Working Party on the Social Dimension of Globalization, November 2008
www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_099853.pdf
www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_100446.pdf

Report of the Working Party on the Social Dimension of Globalization,

November 2008

www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_100632.pdf

Statement by the Officers of the ILO Governing Body, 21 November

2008

www.ilo.org/global/What_we_do/Officialmeetings/gb/GBSessions/lang--en/docName--WCMS_100689/index.htm

Report on the High-level Tripartite Meeting on the Current Global

Financial and Economic Crisis – Chairperson’s conclusions, March 2009

www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_104129.pdf

Statement by the Director-General to the International Monetary

and Finance Committee and Development Committee (Washington, DC, 25–26 April 2009)

www.ilo.org/public/english/bureau/dgo/speeches/somavia/2009/ifi.pdf

Tackling the Global Jobs Crisis Recovery through Decent Work Policies – Report of the Director-General to the International Labour Conference, 98th Session, 2009

www.ilo.org/global/What_we_do/Officialmeetings/ilc/ILC_Sessions/98thSession/ReportssubmittedtotheConference/lang--en/docName--WCMS_106162/index.htm

Presentation by the Director-General of his Report to the
International

Labour Conference, *Provisional Record* No. 6,
98th Session, Wednesday, 3 June 2009

www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_107632.pdf

ISBN 978-92-2-823748-1

9 789228 237481